Hans Adolf Brorson som Salmdigter

Forord til den elektroniske udgave

Dette verk i frakturstil af **Vilhelm Sommerfelt** (1848-1920) er digitalisert i november 2006 av norska Nasjonalbiblioteket og tilpasset for Projekt Runeberg i februar 2015 af Ralph E. OCR-texten kommer också från Nasjonalbiblioteket.

Sllns Idols Drotten som Salmedigter Af Vilhelm Sommerfelt. " . / Kristiania. Lutherstiftelsens Boghandels Forlag.Aans Adolf Mrorson som Salmedigter Af Vilhelm sommerfelt. <r Kristiania. Lutherstiftelsens Boghandels Forlag. 1 Nasjonalbiblioteket Depotbiblioteket'Grsndahl <t Ssns Bogtrylkeri. 1892< Reformationstiden, der er som en For (^^ aarstid med Lcerkesang i Luften, kommer den evangeliste Kirkes Sommer, hvor Vceksterne blomstrer og scetter Frugt: kristelig Oplysning spredes rundt om, Evangeliet prceger Folkets Love og Seder, og i Menighedens Salmesang hsrer vi en Gjenlyd af det hele, sulde Evangelium, af alle Guds Frelses raad til Menneskene. Som et stort episk Digt kan Thomas Kingos Salmer betragtes, et Epos, hvor Jesus Kristus er Helten, og al hans Gjerning for os er Themaet, som Grundtvig har udtrykt det: Thomas Kingo er Salmisten I den danske Kirkes Kor, Det stal mindes af hver Kristen, Mens der synges ssot i Nord. Om hvad det for os betyder, Naar den gyldne Sol frembryder". * * * Herrens Storverk, Dsd og Pine, Hans Ovreisning, Himmelfart, Hans Bessg hos alle sine, Og hans Raab: jeg kommer snart. Det var Kingos Skalde-Aare, Rig paa Smil igjennem Taare.4 Fordi Troen paa Jesus Kristus som Frelser og Forsoner, som yppersteprest. Profet og Konge var saa levende, saa ungdomsfrist og sterk, derfor klinger det saa jublende og freidigt, det som Kingo synger — han vier, er det bleven sagt, hele den danske Digterskares Arbeidsdag med en frist og frei dig Morgensang: Nu rinder Solen op af Nsterlide, forgylder Klippens Top og Bjergets Side! Vcer glad, min Sjoel, og lad din Stemme klinge, stig op fra Jordens Bo og dig med Tak og Tro til Himlen suinge! For den unge, som skal til at leve Livet, lig ger det saa skjont og indbydende, for den unge Kristen lyser Frelserens Skikkelse, som netop er ble ven ham kjendt og kjaer, i sin himmelske Renhed og Skjonhed, saa han ikke ser alt det morke omkring sig i Verden, for den unge Kristen straaler det en delige Maal, hvortil alt hans Liv sigter, som en af Solen forgyldt Fjeldtinde, han drages didop med uimodstaaelig Magt, den synes saa ncer, han ser ikke dm lange, tunge Fjeldvandring, som endnu stiller ham fra Maalet — derfor Mer han sig saa sterk, saa tryg, han Mer stig Seiersvished, stigt Kampmod, at han ikke kjender Frygt. Saaledes stod Kristenlivet for Kirken i Apostelttiden, saaledes i5 Reformationstiden — saaledes i alle Slcegtens Gjen isdelsestider. Men efter Gjennembruds- og Kamptiden fsl ger Vanstelighedernes Tid, Hverdagstiderne med sit Strcrv, sine Fristelser og Skuffelser: paa den sriste, varme Sommer fslger den stormende, morke Hsst, som sender sine Varselsbud foran sig i Aandens og Naturens Rige. Troslivet faar sine Frostncet ter og sine morke, regnfulde. Efteraarsdage, Kjcer ligheden er bleven kold i mange . . . eller en uhyg gelig, lummertung Luft ligger kvoelende over Aands livet. Da fsles det undertiden, som Livet kun har bragt Skuffelser. Men Gud lever, og hans Aand formaar at vcekke de stumrende, at gyde nyt Liv i det dode og igjen reise sin Kirke paa Fode — han vcrkker en Nidkjcrrhedens Aand tillive i sine Tjenere, saa de vender sig til sine Bwdre som Johannes paa Jesu Vegne til Menigheden i Efesus (Aabenb. 2, 4) med det sorgfulde: En Ting har jeg mod dig, at du har glemt din forste Kjwrlighed", eller med det strenge til Me nigheden i Laodicea (Aabenb. 3, 14): ‚Md du var kold eller barm! Men fordi du er lunken, vil jeg udspy dig af min Mund! . . . . Jeg raader dig til, at du kjever Guld og Sslv, rene Klceder og Niensalve, at du kan se din No genhed!" Saadanne Zionsvcegtere sik den evangelist6 lutherske Kirke i Filip Jakob Spener og hans Ven ner: den pietistiske Bevcegelse i Tyskland og det skandinaviske Norden var ‚en Vcekkelse til Bod, til sand Omvendelse,

til et kraftigt Trosliv, rigt paa Kjcerlighedens Gjerninger. Vcekkelsen kom i Kirkens Efteraarstid — den kunde ikke hindre Vinterens Komme ; men den tjente dog til at bevare mange Sjcele i Rationalismens kolde, morke, dsde Vinter — de ved Spener vakte Sjcele sluttede sig sammen og skavte sig hist og her et lidet Gosen, indtil Aan dens Foraarsvind paany i vore Dage skulde blcese over Kirkeageren og lokke en hel rig Blomsterstor frem af Mulden. Ogsaa den pietististe Vcekkelse har givet sig Udtryk i Salmesang — Wnnest og rigest i den danske Digter Brorsons Salmer. Men ikke maa vi vente at sinde Kingos Kraft og Friskhet», heller ikke Grundtvigs fuldtonende Me nighedssang hos Hans Adolf Brorson: dertil var Tiden for tung og trykkende, Vanekristendommens, Enevceldets, Pedanteriets og Parykkernes Tid — a der er i hans Sang ikke engang noget sterkt Haab om bedre kommende Tider for Kirken, tvert imod: en nwrk Anelse om, at Tiderne blir vcerre og vcerre, og derfor en om Munketiden mindende Flugt fra Verden: Verden er en Bunke Fordcervelse (1na.883. psrcktioni»), lad os komme hjem, hjem til Hunlens Frydeland! Dog vil den brorsonste Salmedigtning for alle7 Tider have sin Betydning: en Side af dcn Krist nes Liv har han sterkt betonet: Selvprsvelsen, den daglige Omvendelse, Saliggjsrelsesarbeidet i Frygt og Bceven — en Fslelse holder han stedse levende i Sjoelen, Fslelsen af Hjemve, Pilegrimsfolelsen ; og saa sandt vi efter Guds Ord ikke her har et bli vende Sted, men forventer en bedre Stad, en Stad, som ikke er bygget med Hcender, faa sandt kan al drig Pilegrimsfslelsen, den kristelige Hjemve kaldes Stsv, drysset over Sjcelens Spirer, nei snarere, om vi vil blive i Billedet, Stov, uden hvilket Sjce lens Sommerfuglevinger ikke kan udfolde sig og flyve op mod sit himmelske Hjem: Nxcsißioi-!2 (^ans Adolf Brorson blev føbt ben 2Obe Juni C/ 1694 i Randrup, en liden By t det nord beftlige gjønte af Ssnderjylland bed Veien fra røe til SCønber. I bette flade, sede Marstland, hvor Tyster og Danske har levet fredelig om hin anden i Aarhundreder, indtil vor Tids bitre Na tionalkampe har oprevet ogsaa disse Egne og revet bet mest af Danske bebyggede Land bort fra Dan mark, bér virkede ben brorsonske Slcegt som Pre fter i over 100 Aar. Til dette Grcenseland var han selv knyttet gjennem hele sit Liv: som Prest i Randrup (1722—29), i Tender (1729—37), som Stiftsprovst i Ribe 1737—41) og endelig som Bi skop i denne By (1741—64). Her, hvor Folket talte dansk, men Gudstjenesten alligevel paa Grund af de gottorpste Hertugers Styrelse vekslede mellem dansk og tt)ff, og Salmerne endog beb den danske Gudstjeneste var tyste, skulde den danske Salme nu lyde stjvnnere, xigere, inderligere, end den nogen sinde hadde lydt i selve Danmark. I Randrup levede Broder Brodersen i mange Aar som Prest; tre Ssnner blev Prester som Fa9 deren og alle hoit anseede geistlige : Nils Brorson (saaledes strev Sonnerne Navnet) blev tilsidst Sog neprest til Nikolai Kirke i Kjobenhavn, Broder Bi stop i Aalborg og Hans Adolf Biskop i Ribe, Broder og Hans Adolf fulgtes ad gjennem Ribe Kathedralstole til Universitetet i Kjobenhavn 1712. Den yngre, Hans Adolf, blev ved Studierne flere Aar lcrngere end Broder — fordi han, siger Pontoppidan, med Iver lagde sig ester de verdslige Videnskaber: Filosofi, Historie og Sprog. Den her skende Theologi har ikke tiltalt Bwdrene : siden Re sormationstiden havde den mere og mere ensidig strce vet med at udarbeide et lcerd System, hvorfra Liv og Varme flygtede bort — den theologiske Videnfkab blev mere og mere fremmed for Livet, som gik sin egen Gang, bort fra Kristendommen, da et rigt Aandsliv fra England af fremvokste paa Naturvi denskabens Grund. Brorson var paa god Vei til at blive en grnndig Kjender as den nye, friste Vi denstabelighed, da Sygdom afbrsd denne Udvikling og fsrte ham md paa ganste andre Baner. Han maatte i 1717 reise hjem. I Hjemmet msdte ham et bevceget religiost Liv. Ssnderjyllands livlige Samkvem med Tyskland for plantede hurtig aandelige Rorelser derfra op til Nordens Grenseland. Nu blev det Pietismen, som satte Sindene i Bevcrgelse. Filip Jakob Spener havde med Sorg seet Kirkens dybe Forfald: grun dig Lcerdom var der nok af, men Livet, Livet sav10 nede han saa saare. Hvor var der blevet af det rige Trosliv, det kraftige Kjoerlighedsliv, som wrte sig i Reformationstiden? Brorson har i en af sine mest kjoere og yndede Salmer givet Speners og egne Tanker et kraftigt Udtryk: Ak, Fader, lad dit Ord, din Aand Dog ret faa Overhaand! Og se, hvor fuld din Urtegaard Af Torn og Tidsel staar! Din Vcrkst du har vel her, Men ak, hvor tynd den er, hvor lidet er dog Kraften kjendt Af Ord og Sakrament! O lefu, Jesu, kom dog snart At se din Vingaards Art '. Af dobte vrimler Stad og Land, Men hvor er Troens Brand? Hvad hjoelper det, vi ved, Du Doden for os led, Naar vi ei staa mod Satans Vert I Troen frist og sterk? O tzelligaand, for dig, vor Skat, Vi groede Dag og Nat, Kom, giv os samme Lys og Kraft, Vor' Formcend fsr har havt, Da Kristendommen stod Som Trce med sterkest Rod Og Krone, fuld af Frugters Sne Og Purpur! Lad det ske! Hvad Spener gjennem sine Skrifter og sin Prcediken vilde,

det var at minde om, at Kund-11 staben uden Hjertets Forandring kun er en dod Skat i Hukommelsen — at Kundskaben, som Apo stelen siger, opblceser, men Kjcerligheden opbygger; han vilde faa bort den falske Fred, som uomvendte sSger i Evangeliet, han vilde rykke bort under de aandelig sovendes Hoved den Samvittighedens So vepude, som desvcerre dengang som altid og den gang kanske mere end nogensinde Menneskene gjorde sig af den evangeliske Lcere om Rctfcerdiggjsrelsen af Troen alene, om Kristus, vor Forsoner, som har betalt al vor Gjcrld. Sand Omvendelse, daglig HelliggMelse: bet blev atter og atter Themaet for Speners og hans Venners Shtftenboméforfynbelfe. Men da det gjaldt at faa Tag i Menigheden, at faa gt)bt Liv i de dsde Masser og bebaret Livet, hvor det bar ba!t, saa fandt be ikke den ssndaglige Gudstjeneste til strcekkelig: Bibelkundstab maatte udbredes mellem be voksne, ligesom ber maatte gjøre§ mere for Bvr nene, for Ungdommen — Katekisationen oplivedes, og Konfirmationen blev almindelig. Og de aande lig vakte maatte styrkes og holdes sammen: dertil skulde Moderne i fmaa Vennekredse tjene, collegia pkiiodibiica, ooiiO^ig, pistati^ Fromhedsmsder, hvor fra Modstanderne hentede Spottenavnet paa Spener og hans Venner: Pietister" d: fromtladende Men nesker. Nu, vi stal ikke gaa noermere ind paa Farerne ved denne Bevoegelse, vi stal kun ncevne, at Ensi-12 digheden desvcerre her som ellers gjorde sig gjoel dende: havde man fsr faldt i den Snare at slåa sig til Ro med alt. hvad Kristus har gjort for os, uden levende at tilegne sig dette og hver Dag hente Noering fra den opstandne og himmelfarne Frelser, saa arbeidede man nu med stig Frygt og Bceven paa en sand Bod og strcevede saa med en daglig Fremgang i Helliggjsrelse, at man kom md i en ny Lovtroeldom og glemte den frie Naade i Kristus, uden hvilket vi trods alt vort Arbeide maa gaa til grunde. Og fremdeles: havde man for saa ofte slaaet sig til Ro med at tilhore den evangelist-lutherste Kirke, Kirken med det rene Ord og Sakramenter, saa fristedes man nu til at overse Kirken og Naa demidlerne, for i de smaa Kjcrrlighedssamfund at stcenge sig inde og i Omgangen med de vakte at soge Forvisningen om ikke at hsre til Verden. Kir ken truedes med en Oplssning i Smaakredse, som lod de mange udenforstaaende seile sin egen Ss. Saavel Hellighedsarbeidet, som denne Ovlssning af Samfundet skulde faa skjebnesvangre Fslger i den kommende Tid, Rationalismens Tidsrum. Men trods alt dette maa ikke Pietismens Betydning over sees: den vakte Livskristendom i Tusinders Hjerter, som satte sin Frugt i Livet, i Franckes storartede Kjcerlighedsarbeide for Herrens smaa, i Missionen mellem Hedningerne, i Skolen, i Opbyggelseslitera13 turen og ikke minost i Salmedigtningen, som be sijceftiger os her. Da Hans Adolf Brorson i 1717 kom tilbage til Hjemmet, mMe han her i Ssnderjylland et sterkt aandeligt Mre: den pietistiske Bevoegelse havde trcengt ind fra Tyskland, Presterne i Tsnder Amt holdt stadig gudelige Forsamlinger. Paa Lsgum Kloster — et til Herregaard for vandlet middelalderst Munkekloster — boede Amts forvalter Clausen, Brorsons Morbror. Syg og mismodig kom Brorson hid fra Kjsbenhavn — hans Far var allerede dvd i 1704 — som Huslcerer for hans Bsrn. I Ncerheden havde han sin Bror Nils som Sogneprest i Bested. Her gjenvandt han Sindets Ligevoegt og mod nedes i Stilhed og Fred for sit Kald som Sjcele svrger og kristelig Sanger: Han ssgte," siger Pontoppidan, at anvende sin Ensomhed til en in derligere Omgang med Gud i Kristus, i hvilken han under mange Pwvelser heroer (?) Guds Troskab, ja ret fornam og saa, hvor venlig Herren er mod dem, som haaber paa ham." Naar Brorson trcengte Swtte og Veiledning i sit nyvakte Kristenliv, da blev de mange nidkjcere Sjcelessrgere af den spenerske Retning ham vistnok en kjcer Omgang : Broderen Nils Brorson i Vested holdt stadig ugudelige Forsamlinger", Enevold Evald, Digteren Johannes Evalds Far, var nys kommen fra lena og Halle og proekede med Varme den nye14 Lcere," som det hed, i Kirken og i Vennemoderne. Disse og deres Aandsfromder, har prceget det «ån delige Liv, som nu var vakt hos Brorson, de har draget ham til Speners og Venners Skrifter — og i en af sine Elever i Logumkloster, sin 12-aarige Kusine Katrine Stenbcek Clausen skulde han finde en Sjcelsveninde. Ved Udgangen af de 4 Aar, da hun havde fyldt sit 16de Aar, blev Katrine Clausen hans Hustru. Hun har ladet ham kjende Livets hsieste Lykke i timelig Henseende og i 19 Aar for ssdet hans Timer. I denne Tid begyndte ogsaa Brorson at prove sine lyriske Vinger: et Digt kjendes fra Opholdet i Lsgumkloster. Det er i Anledning af Svigerinden Nils Brorsons Hustrus Dsd. Alle tre Bwdre — !,det sjeldne Klsverblad fra Randrup" — gav sine Fslelser Luft i Vers ; men der er stor Forskjel mellem deres Vers, og i poetisk Kraft staar de to Brodres Digte helt i Skyggen for Hans Adolfs, hvis tung sindige Dvcelen ved Dsden allerede her giver sig tilkjende : Om jeg Kri sti nes Grav et Paradis vil kalde, da skal vel mangen en i stige Tanker falde: hvor kan en Astekrov, den sorte Ormevraa med Frydens Paradis i nogen Ligning staa? For skulde Herreslot sig ligne med en

Tue, det mindste Nattelys med Solens blanke i.'ve, det store Verdenshav med mindste Draabe Vand, for Eden lignet blev med Gravens morke Land!15 Og dog, siger Digteren, vil han sammenligne Graven med Eden og beshnge den, siden den ved Jesu Dod er bleven de befriede Nederlande," hvor der er Ro, hvor der er Fred og Glcede — og slutter saa: Her er en Rose lagt — trods Edens Rosmariner — Af Kristi Roser, af de rareste Kristiner! En Rose himmelsod, imens vi hende saa, Hvis Lcengsels Minde vi til Doden boere maa, At og den Jord og Sted, hvor hun sig lod begrave. Er os et Blomsterbed og yndig Rosenhave. Sov ssdt, du yndigste, udi din Rosendal! I Evighedens Vaar du evig blomstre stal. Paa Alterlysene var ifslge gammel Skik stillet smaa Skjolde med den afdodes Navnetrcek. Dertil hadde Brorson fsiet to Smaavers: i. De Lys og Wretegn paa Herrens Alter sat Skal ikke fsre os din Andighed i Sinde, Som bceres af enhver i dybest Lcrngselsminde, Men vidner, at du var et Lys i Msrkheds Nat. 2. Her staar vel Navnet neden til, Men den, som Dyden tegne vil, Maa gjerne stette Navnet ud • Og soette- Altid Kristi Brud. "%$$-3 ?! N^l fik Brorson to Tilbud om en swrre Virk (^ somhed; han blev udncevnt til Rektor ved La^ tinstolen i Holstebro; men samtidig, da Stedfaderen Oluf Holbcek dsde, fik han Tilbud om at blive den nes Efterfolger som Sogneprest til Randrup, Fade rens og Farfaderens Menighed. Han valgte Pre stegjerningen og kunde nu i 1722 cegte sin 1 6-aarige Fcestems Katrine Clausen. Broder fik kort ester et Prestekald i Ncerheden, og Bwdrene kom nu en Stund til at virke sammen. Sit Livs lykkeligste Dage levede Brorson i Randrup, fortceller hans Datter senere : mellem Slcegtninger og Aandsfrcender , ved sin Hustrus Side, som stjcenkede ham flere Bsrn. Man tror ogsaa, at de fristeste og eiendommeligste af hans Salmer er digtet her, hvor han fik kjende den Fred og Glcede, Kristenlivet kan bringe — ofte dog kun Havblik, for Stormen kommer, og Dagene, om hvilke du siger: de behager mig ikke. Han elskede Randrup fremfor andre Steder og svgte jevnlig derned paa sine gamle Dage. I 1728 blev der Sget Liv i Nordslesvig : Johan Herman Schrader blev udncevnt til Prest i Tsnder.17 Fsdt i Hamburg i 1684 hadde denne Mand i flere Aar vceret Lcerer for Kong Fredrik den 4des Dat ter Charlotte Amalie, derefter Prest i Oldesloh; han havde virket forn en nidkjcer Sjcelessrger, forn et varmt Sandhedsvidne. Kong Kristian den 6te tog ham stadig paa Raad i kirkelige Anliggender. Nu kom han til Tsnder og fik vakt et Liv i hele Provstiet, forn fpurgtes videnom, saa Pontoppidan i Menoza" ofrede hans Virkfomhed et helt Kapitel. Kirkegan gen blev almindeligere, Husandagten ligefaa: man kunde fe Folk paa Marken tåge sine Salmeboger frem eller fordybe sig i Samtale om religwse An liggender. Schrader kjendte ikke Menneskefrygt, men talte Sandhed til alle, hvad der selvfølgelig staffede ham mange Fiender*). Da et Presteembede blev ledigt i Tsnder Aaret efter hans Komme derhen, fik Schrader Brorson ud ncevnt til Prest ved sin Side, og i en Rcekke Aar virkede nu den tyste og den danske Sjelesorger sam men i broderlig Aand. Schrader fik ikke bare som Prest Betydning for Brorson: Schrader var ogsaa Salmedigter og en varm Ven af den kristelige Sang. Han udgav 1731 sin store tyste Salmebog, hvori saa mange nye Sange sor fsrste Gang gaves Menigheden at synge. *> A. D. Isrgensen, Hans Adolf Brorson Side 24, Hans Ndolf Brorson som Valmedigter. 218 Thi ogsaa Pietismen melder sig med en ny Sang. Bogen indeholdt 115? Salmer, deriblandt flere af Schrader selv, saaledes: Der Glaub' ist eine Zuversicht," Originalen til Brorsons Vor Tro er den Forvisning paa, at vi Guds Naade have." Det har vistnok vceret Samlivet med Schrader og de eiendommelige kirkelige Forhold i Tsnder, som har givet Stodet til, at Brorson har udgivet Sal mer: selv ved den danske Gudstjeneste blev som ncevnt tyste Salmer sungne; dette har Brorson villet bsde paa, og han har udgivet sine fsrste Salmer for sin Menigheds Skyld Han kjendte den tyste Salmedigtning som faa, han bar fortrolig med det tyste Svrog som med sit eget — og dog faldt han aldrig i den Fristelse som flere store danske Digtere, at blive Digter i det fremmede Sprog for faaledes at vinde swrre Anseelse. Han var og blev dansk i Sind og Sang og Tale""). Den fsrste Samling Sange, Brorson udgav, var et lidet Hefte, indeholdende 10 Salmer, som udkom lidt for Jul 1732: Nogle lulesalmer Gud til Mre og kristne Sjcrle, iscer sin elskelige Menighed til Opmuntring, til den sorestaaende glce delige Julefest enfoldig og i Hast sammenskrevne af H. A. B." Som Kingo aabnede Rcekken af de store danske Salmedigtere med en frist Morgenfang, saa ledes begynder Brorson sin Digtning om den Herre *) A. D. lorgensen, tz. A. Brorson Side 23.19 Jesus, hvis Liv i den troendes Hjerte i Grunden er og bliver Themaet for al hans Sang, med at synge om det lille lesubarns fattige Fsdsel i Stal den. Neppe nogen Digtsamling indeholder i For hold til det lille Omfang saa meget ypperligt, og Brorson er gjennem disse lulesalmer bleven Julens Salmedigter, som Kingo er Paafkens og Grundtvig er Pintsens Digter. Hvilken luleglcede aander ikke ud af Salmen: I denne ssde Juletid," hvilken

Iftderlighed og lesuskjcerlighed i Salmen: Mit Hjerte altid vanker — i Jesu Fsderum", hvilken barnlig Enfold og Varme i den lille Salme for Bsrnene" : Her kommer dine arme smaa" ! Men Selvprsvelse maa ogsaa til i Julens Hsitid : Hvurdan takke vi uur Herre? Atter toner Glcrden i: Frist up endim engang! Men Perlen mellem lulesalmerne er vel San gen om Rosen med sit Ndgangspunkt i Hsisangen, hvis Billedsprog Brorson i Lighed med alle Pietis mens Digtere yndede at anvende: Den yndigste Rose or fiiudcn! Skjønnere er aldrig Admyghed og aandelig Fattigdom besunget end i det navnkundige Vers: Ak, loger de lavere Steder, i Slsvct fur Frelseren grceder, saa faar I vor lesum i Tale, thi Ruserne vokser i Dale! Bodsstemningen, som senere skulde blive saa20 * fremtredende i den brorsonste Digtning, lader sig ogsaa hore i Nytaarssalmen mellem de lo: Kom, Hjerte, tag dit Regucbrct, skriv up dit Levneds Dage! I de fvlgende Aar udkom nu en Rekke Smaa hefter: Advents-, Paaske-, Pintse- og Passions salmer, som samlede udgjsr 70 og af Digteren har saaet Navnet Troens Fr yd ese st. De hsrer jo alle til Kirkens Festhalvaar og nermest til selve Hpitiderne. Men med lulesalmerne kan ikke de Synge Hsitidssalmer maale sig: at skildre Kristi Lidelse og give et fuldtonende Udtryk sor Paaskens Seiersglede, deri er og bliver Kingo Mesteren mel lem vore Digtere. Desuden er af disse 70 kun 20 originale, de svrige Oversettelser. Dog fortjener to af Paaskeslllmerne at fremheves som herlige og saare karakteristiske for Brorson: Medens Kingo hengiver sig til Seiersgleden i Betragtningen as ham, som har overvundet Synd, Dod og Djevel, saa hans Sang bliver som en Triumfhymne — Som den gyldne Sol frembry der" — saa kan ikke Brorson se bort fra den Slsv hed, den Vantro, den Verdslighed, for hvem Jesu Lidelse, Dsd og Ovstandelse kun er en Saga blot. Om sig ser han i Paaskehsitiden som i Julen nok as verds lig Glede — men dette er langtfra den rette Paaske glede, og straks kommer Varselsordet til Menigheden: Hvad er hoi] Paaske sod og blid — ivi Horer I, som grcedc!21 og sandelig treenger vi kristne til dette Memento, saalcenge vi lever i Syndens Verden. Og som Jesus begyndte sin Tale til Maria Magdlllena Paaskemorgen med det betydningsfulle Sporgsmaal: Kvinde, hbi grceder du?" og endte den med det liflige Budskab: Gaa til mine Brs dre og sig dem, at jeg farer op til min Fader og deres Fader, til min Gud og deres Gud!" saaledes henvender den kristelige Digter i Paaskesangen sig netop til dem, som grceder og med Taarer vceder Jesu Hvilested", og markerer Jesu ovenncevnte Ord : Tiger hver, som bange er, hans Disciplc, ingen anden, Jesus er opstanden! Senere digtede ogsaa Brorson en udmcerket Paastesalme : Op, op at mode din Goel*), Jesu Brud! Ligeledes bor den vakre Saug om den gamle Simeon mindes: Et helligt Liv, en salig Tod hinanden lifligt mode. Brorson var en Mester i Overscettelseskunsten: som den cegte Digter fandt han let det stjsnneste *) 3: Lsser, Gjenlsser. Hvad er dog Paaste sod og blid for dem, fem fjenbc Naadens Tid oc\ Syndens Jammer finde —22 <r Udtryk for den Tanke, som han havde at gjengive fra det fremmede Svrog. Undertiden kunde han vel vife altfor stor Mngstelighed overfor Origina len, som t. Eks. ved den Salme, Jørgensen ncevner: Es glanzet der Christen inwendiges Leben, obgleich sic von aussen die Sonne verbraunt" — som Brorson gjengiver ordret stig: Hvad ere de Kristne dog glimrende smukke indvortes! udvortes har Solen dem broendt, — medens han i sin fyrste Oversettelse af Salmen havde gjengivet Tanken saaledes: Som Liliens Hjerte kan holdes i Grode, stjsnt Solen de yderste Blade har brcendt — — et originalt Billede, langt at foretrcrkke for den staviske Gjengivelse af den tyste Tekst; men ialmin delighed gjcelder det dog, at han har omplantet de fremmede Blomster paa dansk Grund saaledes, at de d«r trives ligesaa godt som i den hjemlige Jord. Der er imellem de brorsonste Salmer utallige Over settelser, der klinger helt igjennem som originale og er bleven blandt. den danske og den norske Kir kes kjcereste Salmer: Af Festsalmerne: Op, thi Dagen nu frembryder — Vor Jesus kan ei noget tzerberg sinde — Af de senere Salmer: Bryd frem, mit Hjertes Trang at lindre, o arme Syndres Dag og Sol —23 1739 stille Vor Sjcel er dertil fsdt og lmaren i Gud at vorde stjon og rig — Vor Tro er den Forvisning paa, at vi Guds Naade have — Jeg er rede til at bede — Min Jesus, han er min Begyndelse og Ende — Allevegne, hvor jeg vanker Jeg min Jesus har i Tanker — Nu har jeg sundet det, jeg grunder — tzvi skulde nogen vcere — Veer trostig, mit Hjerte — Gud skal alting mage — Forsoger eder selv, om I i Troen ere — O, kjcere Sjoel, som vanker — tzvad er det sodt i Jesu Arme — Samlede udgav Brorson alle sine Salmer i l under Navnet Troens rare Klenodie. Han ordnede dem i 7 Grupper: 1. Troens Frydefest. 2. Troens Grund. 3. Troens Midler. 4. Troens Frugt. 5. Troens Kamp og Seier 6. Troens Herlighed. 7. Troens Ende. Vi kan, som Jørgensen har gjort det, sammen- Brorsons Salmer, saa vi faar en hel Frem24 stilling af Menneskelivet i dets Udvikling fra Gud — ud i Verden, uden Gud — hjem til Gud. Fyrst har vi da den navnkundige Salme om Stavelsen:*) Op al den Ting, som

Gud har gjort, hvor den Jord og Himmel, Gud har stabt og fyldt med levende Vcesener, skildres som et storartet Vid nesbyrd om hans Visdom og Almagt og Godhed. Det samme er Tanken i en anden Natursalme: Den Luft, hvori vi gaa. Den Jord. vi trine paa, Den Mur af Hav og Bcrkke. Det stjernepynted Dcetke Blev fyldt med godt og Glcede Til Adams Herrefcede. * 5 5 Et Stsv sik denne VEre Al Verdens Spir at berre. * * Saa blcrser Gud ham md En Aand af Himmelsind, Der satte Gud sit Stempel, Der tog han selv sit Tempel, Alt har Gud lagt tilrette for Adam, siger Digteren; men Adam misbruger Guds Godhed, *) I dette Afsnit fslges i meget Isrgensen i d« foran an- forte fortrinlige Skrift, der er udgivet i Kjobenhavn 1887 som et Led i Rcekken: Smaaskrifter til Oplysning for Kristne, udgivne af Prof. Nielsen. Forstand og alle Dyder, Som Herrens Bolig pryder.25 kommer bort fra Gud, og Slcegten forvildes mer og mer i denne Verdens Nrken og gaar i Syndens Troelleaag, men har ikke Fred: Ak vidste du, som gaar i Syndens Loenke, hvor hart det er, det Satans Slaveri, du skulde dig ei Sieblik betcrnke at soge den, som dig kan gjore fri; Ak, hvilken salig Dag du sik. om du begyndte nu, i dette Sieblik! Ak kunde du — du kunde, om du vilde, dog gribe ret Guds milde Hjerte fat, nu kan det ske, nu, fsr det er for silde, det morknes alt mod Euighedens Nat Hor Frelserens vemodsfulde Klage over Sjcr lens Nedgang og Forfald: Ak, min Rose visner bort, bliver baade bleg og sort, ak, mit Blomster stod for som Melk og Blod, falmer nu fra Top til Rod! Men Sorgens Stemning overfor den Ulykke, som Synden bringer over Menneskenes Bsrn, af loses af den glidende Harme paa Guds krcrnkede Majestcets Vegne: Han kalder ved sit Ord og scetter stcrrkt trette: hvor lcenge stal min Aand med Eders Vanart trcrtte? Er jeg den store Gud, som eder selv har skabt, hvi har I da mit Bud saa gauske glemt og tabt? Din Ondskab er saa stor, du arme Stsv paa Jorden, jeg kunde sinde dig med Band og Skrcek og Torden,26 men vil du vende om, jeg svoerg?r hoit derpaa: saa sandt jeg lever! sial du Liv og Naade faa! Som Bods- og Omvendelsessalmerne er talrige og rystende, saaledes har ogsaa Digteren sin Styrke i at fremstille Troens Kraft til daglig Helliggjs relse, Troens Kraft til Taalmodighed i Tromgsel, Troens Kraft til Seier i Dsdens Stund: Den Tro, som lesum favner, Og Hjertet rsre kan, den Tro er stoerk og maa al Verden undertrcede, i Sorrig og i Gloede sin Prove tunne staa. Men at Troen aldrig kan vcere uden Kjoer lighed, at Troen netop er der for at stabe Kjcer lighed i vore Hjerter, faa vi kan opfylde Guds hel lige Lov bedre og bedre for hver Dag, forn gaar, det blir Brorfon aldrig troet af at fremholde, hvad der stal siges til hans uvisnelige Mre. luBtar omuiuin bor her ncevnes Salmen med Overskriften: Om den almindelige Kjoerlighed. Hvor ser det ud i Verdens Srk! Hvad er den feel og sur og mork! Had, Vrede og Misundelse Har dcrkket Verden som en Sne, Man neppe mer at ncevne ved Den broderlige Kjoerlighed. Den Tro, hvormed man havner i Himlens Frydeland,27 Da det er nu saaledes fat Blandt denne Verdens Torn og Krat, Saa har dog Gud i Himlen her Paa Jorden dem, som ham har kjeer, Et Gosen i Wgypti Land, Som intet Morke dcempe lan. Det er Guds sande Israel, Som bande tror og lever vel, En Slcegt af Gud ved Ordet fod, En deilig Brud i Naadens Skjod, Paa Jorden en forborgen Skat Og dog et Lys i Verdens Nat. Man foler vel det onde Sind; Men dcrmper det og treenger md I lefu fode Kjcrrlighed, Saa synker Hjertets Taage ned, At mellem dem jo mer og mer I Gud en ncer Forening ster. Hver Gren af Jesu har sin Kraft, Dog ikke lige megen Saft, Som Forskjel er paa Sted og Tid, Paa hvers Forfarenhed og Flid, Dog ere alle et i Gud Og folge Kjoerlighedens Bud. I Bygning scrttes Sten paa Sten, De blive alle som til en, De store jcrvnes med de smaa, At de mod Ild og Vand beståa, Saa samles alle frommes Sind Og vies til Guds Tempel md. Naar dette himmelstcerke Baand i Verden tåger Overhaand,28 Da vokser Kjcrrlighed ni Gud, Da bredes Jesu Rige ud Og drager daglig andres Sind I dette Himmelselstab md. Endbidere : Da maa den til din Fiende naa, At du er mild, naar han er vred, Det er en kristen Kjcerlighed. Og: Den ypperligste Vei For Bruden, som vil ei I Verden gaa iblinde, Er stjernelys at prange I Kjcerlighedens Gange. Den daglige Vcekst i Hellighed og Kjcerlighed gaar ikke af uden Fald, uden Kamp — det gjcrlder da at kjcempe cerlig, mandig, som Apostelen siger, det gjcelder, at de enkelte Fald ikke bliver Fald ud af Naaden, men ved den Idmygelse, de volder, fs rer os ncermere md i vor Frelsers Favn i Bsn og Bod; saaledes kan ogsaa Faldet paa Veien blive til evig Velsignelse, eller som Augustin udtrykker det: vi gM en Himmelstige af vore Synder, nem lig ved at trcede dem under vore Fsdder*). *) De vitiis nostris scalam nobis facimus, si vitia ipsa calcamus, et Ord, font ligger til Grund for et fint Digt af den nmerifanfle Digter Longfellow. Skal Kicerlighed sin Prove staa, Men Jesu Fodspor finde.29 Her lober jeg iblinde og ved ei selv, hvorhen? Jeg kan ham ikke finde, som hedder Syndres Ven; jeg kan ham ikke miste, jeg kan ham ikke saa, såa Hjertets Baand maa briste og Livets Kraft forgaa. Hvi blev saa snart en Enke af saadan lystig Brud,

as Brudebaand en Loenke, af Solskin Regn og Slud, as Frydens Slot et Fcengsel, as gylden Dragt en Scek, af Himlen Helveds Trcrngsel, Forfcrrdelse og Skrcrk? O Hjerte Jesu lille, jeg er saa haardt bespoendt, er Naadens ssde Kilde fortorret og forvendt? har Solen ingen Varme, har Ordet ingen. Grund, Vil Gud sig ei forbarme at gjsre Sjelen sund? Men Jesus kommer i sin Tid med Lcegedom for Saarene, som vcrrker, med Forvisningen om sin Naade og med den -Fred, som overgaar al For stand: O Sulamitt), min Glcrde! Udvalgte Hjertets Brud, hvad volder dig at grcede og se saa bange ud?30 Kom, hor, og lad dig sige! Hvem bilder dig dog md, at jeg dig kunde svige? Er da mit Ord kun Vind ? Til sode Himmerige er Veien altid trang, dog ei for alle lige besvcerlig, tung og lang, en kan for Torne grue, en anden derimod maa gjennem Ild og Lue og Dodens sorte Flod. Man stal dig ikke kalde en Enke og forladt, men Sion, den udvalgte Guds egen Brud og Skat; at du det ei kan kjende, det gjor din fvare Strid, men den stal snart faa Ende paa sin bestemte Tid. Lad Jordens Grunduold slippe, og Verden slet forgaa, min Naade er en Klippe, som evig skal beståa, hvi frygter du den Skade< du aldrig faar at se, jeg kan dig ei forlade, det kan umulig ste. Paa Roserne at trine i Verdens jcevne Gang, er det for mig og mine? Nei, kommer Kors og Tvang,31 • saa er det, du maa lide, din Arvedels Bevis, thi de udvalgte stride sig md i Paradis. Jeg, Jesus, er din milde, og trofast' Sjoeleven, tro kun, min Naades Kilde stal aldrig torres hen; jeg stal i Himmerige dig gjore englelig, vil Satan andet sige, da er det Logn og Svig. Saa kan der atter komme Tider, da den Kristne foler sig lunken, ja kold ... og han rceddes for at falde md under det sanddru Vidnes strenge Dom (Joh. Aab. 3, 14): Efterdi du er lunken, oil jeg udspy dig af min Mund": Hvad fattes mig, hvi er jeg dog saa ssvnig og saa lunken? ret som min Sjcel var spcendt i Aag, ja ned i Jorden sjunken; hvor er den Lyst, jeg havde for til Ordets Brot, at sanke, hvi kan jeg ei paa Naadens Dor med Kraft og Iver banke? Men ogsaa dette tMer med til vor Opdragelse for Ebigheden : det skal jage os md i Jesu Favn, der stal vi sinde igjen den fsrste Kjcerlighed. Saa er da ikke Livet, allermindst den Kristnes, en Drsm — nei det er et SaliggMelsesarbeide i Frygt og Boeven, det er en Kamp for at vinde32 Klenodiet, en Kamp som Patriarkens Kamp i Bon med Gud for altid at eie og bevare hans Naade. Derfor kaldes Veien trang, netop den fande Kristens Livsvei: Trcengselen er hans Mre og adelige Skjolo." Vor Trcrngsel er en Gave af Jesu milde Haand, et Tegn, som de skal have, der drives af Guds Aand; vor Trcengsel er en Mre, som Gud o« derlil gav vor Jesus lig at verre. det rose vi os af. Hvad der holder oppe i Trengselen, det er netop det herlige Maal, som vinker, og Forvisningen om at have Jesus og alle gode Engle med paa Veien, saa kan gjerne Farer true, Djcevle friste og strcemme og Dsden komme, fsr den himmelske Havn naaes, som det saa mesterligt, med stor Kunst er fremstillet i den kjendte og kjcere Salme: Jeg gaar i Fare, hvor jeg gaar. Jeg gaar i Trcengsel, hvor jeg gaar. Jeg gaar til Dsden, hvor jeg gaar. Jeg gaar blandt Engle, hvor jeg gaar. Jeg gaar med Jesus, hvor jeg gaar. Jeg gaar til Himlen, hvor jeg gaar. *) Og hvor kortvarig er ikke Striden og Tromg slen i Sammenligning med Saligheden hos Jesus, som vinker! *) Begyndelseslinierne i hver Strofe.33 Pall Grundlag af Herrens egne Ord i Afskeds talen til Disciplene Skjærtorsdag Kveld synger der for Brorson dette liflige Vers om den lille Stund — et Vers, som Ssren Kierkegaard satte saa hsit og tilegned sig saa hjertelig, at han vilde have det sat som sin Gravstrift: Det er en liden Stund, saa har jeg vunden, saa er den ganske Strid med -et forsvunden, saa kan jeg hvile mig i Rosendale og uafladelig med Jesu tale. /¦ Hans Adolf Brorson som Salmeoigter.4 hermed fsres vi over til Brorsons sidste Dage og Dsd, I 1737 havde Kristian den 6te kaldt ham til Stiftsprovst i Ribe efter Broderen, Broder Brorson; 1741 var han blevet Stifteis Biskop. En stor Hjertesorg bavde ncer hindret ham fra at modtage Bispeembedet : netop som han skulde til Kjobenhavn for at vies til Bistop, dode hans Hustru efter Ned komsten med det 13de Barn. Men han reiste sig igjen og sik virke i 23Aar som en nidkjoer Tilsyns mand i den danske Kirke. Som saadan gik han ingenlunde fri for Angreb: det hed, at han var svag, hypokonder og uduelig til at styre sit store Embede; men en af hans Eftermcend, Bistop Daugaard, den ncermeste til at kunne bedsmme hans biskoppelige Virksomhed, har med Styrke tilbagevist Bestyldningerne mod Brorson for manglende Em bedsiver og Karaktersvaghed, ligesom hans Datter har skildret sin Far som en freidig Mand, der paa sine Visitatser opmuntrede sig selv, Prest og Menig hed med Salmesang efter endt Katekisation, naar han fandt Grund til at glcede sig over den aande35 lige Tilstand i vedkommende Menighed: leg er saa glad og altid fro." Efter gjentagne Sygdomsanfald — i Vinteren 175«—59 og i hele Fasten 1761 fik han sin Helsot i Sommeren 1764 ug slumred ssdt md i sin Frel sers Arme den Zdie Juni 1764. Han havde lcenge havt Hjemlcengsel, sterkere og sterkere, eftersom han med Aarene saa klarere Syndens Magt her i Ver den:

Trcengselen vakte Himmellcengsel i hans Sind, den mere og mere vmme Samvittighet) fremkaldte Bsnnesuk efter hin salige Tid, da Synden ikke er mere. Denne Stemning kommer sterkt tilorde i de Salmer, som Ssnnen, Stiftsprovst i Ride, Broder Brorson, udgav efter hans Dsd og gav Navnet Hans Adolf Brorsons Svanesang — et Navn, der er bleven kritiseret som lidet trcrffende, da Sam lingen indeholder Salmer, der intet har med Dsden at gjsre. Vi tror dog, at Samlingen forsvarer sit Navn, ikke alene, sordi den er Digterens Testamente til de efterlevende, men fuldt saa vel, fordi den indeholder Salmer, hvor den Kristnes Affked med Verden og Velkomsthilsen til Hjemmet, det rette Hjem heroventil, har faaet det herligste Udtryk. Netop disse Salmer er Samlingens Perler og giver den sit varige Vcerd. Som de funklende Wdelstene wrst kommer til sin sulde Ret paa et Folie af sort Flsiel, som de tindrende Stjerner aldrig trceder herligere frem end paa Høstnattens nwrke Himmelhvelving, saaledes36 danner de alvorsfulde Bods- og Anfcegtelsessalmer i Troens rare Klenodie just den rette Grund, hvorfra Svanesangens Evighedssalmer straaler med sin rette Glans. Dette er jo netop Kristen troens Art: jo dybere ned i Bod, desto lettere har Sjcelen for at svinge sig op til Salems blide Egn." Ogsaa i Svanesangen er der Salmer til Kirke aarets forskjellige Hoitider, f. Eks. en Adventssalme saa herlig som denne: Livet med sin Brudeskare Drager ind ad Salems By, Luften synes ssd som Manna Af hans Fslges Hosianna, Palmer "°) gik med hine klare lubeltoner op i Sky. Eller denne Passionssalme, hvor der, trods det kunstige, med Mesterskab gjennemforte Rim — noget, Brorson gjerne hengav sig til i Lighed med det 17de Aarhundredes Digtere — dog er givet et rent og fuldt Udtryk for sand, dyb Langfredagsstemning: Lad os drage, bange Hjerte, hen til Hoved- Pandested, der at tåge, hvad hans Smerte os har lovet: Sjcelefred. *) Neppe Trykfeil for Salmer, hvad lorgensen mener.37 Her de trcrtte, raadevilde, jammerfulde Frelse faar: her er rette Lcedstekilde i vor hulde Frelsers Såar, Og Triumftonen lyder rent i Himmelfartssalmen : Med Serafimestarer Igjennem Skyer hjem. Her i Svanesangen findes ogsaa den fsr ncrvnte Vcekkelsessalme: Ak, Fader! lad dit Ord og Aand Dog ret faa Overhaand! Og den smellende lesnssalme, saa kjcer for norste Kristne: O, du min Immanuel, som synges paa saa mange forskjellige Melodier, et Vidnesbyrd om dens store Popularitet. Men Perlerne i denne Digtsamling er dog de Salmer, som berettiger til dens Navn: H. A. Brorsons Svanesang. Naar Livsbeien hernede falder mere og mere tung og trang, naar Verden mere og mere fsles som en Vrken, da stiger Maalet klarere frem for Viet, da Sges Himmellcengsten, da lssnes Baandene, som I Dag stal alting sjunge, Hvad Hjerte har og Tunge, Sink og Basun her frem! Se! se, hvor Jesus farer38 binder den Kristne til Jorden, og han nynner med Digteren : Midt igjemiem Nod og Fare Veien gaar til Paradis — da hsres de himmelske Toner tydeligere, da straaler Salems blide Egn med stedse klarere Glans,- da ftles allerede hernede den liflige Duft af Evighedens Roser (Naar mit Me — troet af Msie"), da sees tydeligere Vaarbudene i den kolde Eftervinter. saa Sjcrlen dysser sin Utaalmodighed til Ro, ja lcerer at takke ogsaa for Tromgslernes Sne, som dcekker over og skjcermer Troens Blomster (den fkjsnne, melodiøse Salme: Her vil ties, her vil bies"). Og Jordens Slcegter i evig Kamptummel viger for Tanken, der med Tak og Glcede dvceler ved den store hvide Flok for Tronen og Lammet, som hsster med Frydesang, hvad de her havde saaet med Graad (Den store, hvide Flok vi se"). Saalcenge Pilgrimsfslelsen lever i den kristne Menighed — og uden denne Fslelse var der ingen kristen Menighed — kan disse Salmer aldrig dv. Ikke mindst hoevder de sin Plads i Kirkens Sang bog i en Tid som var, der er rastløs udadvendt, optagen af de mange Krav, fuld af Martatravlhed, i en Tid som vor, hvor Rsster hoever sig for at overdsve de himmelske Toner og forlokkende som Girenernes Sang drager Sjoelen ncermere og noer mere mod Afgrunden.39 Naar alle jordiske Toner forstummer, naar Yret ikke mere frydes ved de Lyd, som strømmer det inwde fra Verdens forvirrede Stemmer, da stal Evighedstonerne netop vise sin Kraft, sin forunder lig lcegende og styrkende Evne Saa har de faaet erfare og vidne de mange Kristne, som har levet Livet i de forskjelligste Kaar og provet alle Menne stetanker, men omsider sundet Hvile i sin Frelsers Favn. Her nwdes de forskjelligste Mcend og Kbin der, t. Eks. to i Livsforhold og Udvikling saa vidt forskjellige som den italienske Digterinde Vittoria Colonna og den danske Biskop Hans Adolf Brorson. Vittoria Colonna, Marchesana di Pefcara, f 1547, er bleven navnkundig som Digterinde i det italienske Sprog og som Michel Agniolos Sjcels veninde. Hun havde levet det rigeste Menneskeliv: selv hsrende til en as Roms mcegtigste og celdste VEtter, gift med en navnkundig fpansk Feltherre, fortrolig med Keisere og Paver, as saa rig en Aand, at Renessansens storste Kunstner i hende fandt den, forn bedst forstod ham, lcerte hun under tunge Pro velfer at fornegte sig selv og sige Farvel til alt, hvad der hyrer Verden til, forat vie sin Sjcel til en bedre

Verden. Derfor kunde hun ogsaa synge Sange, som sinder Gjenlyd i hver pwvet Kristens Bryst, Sange om de himmelske Melodier, der alle rede her kan overdove lordelivets skurrende Toner og stemme Sjcelen til en ret Sangbund for den40 Sang, som stal synges engang af alle de forlsste Skarer (Aabenbar. 19, 1): ' O gid tillukket, dsvt var dette Dre, At Sicelen fast og samlet kunde hsre Kun Engles Kvad i Himlens Regioner, Hvor evig Fred og Kjcrrlighed kun toner.*) Fra Gud en hellig Luftning Skaren rsrer, Fra Streng til Streng den rene Toner fsrer, Og alles Samlyd ganske tzimlen fylder, Thi evig Harmoni den helt fortryller. Kjcerlighed hcever, Kjoerlighed scenker Rosten, Den styrer alles Sang, faa rent den lyder, Og ingen Tone Harmonien bryder. Og stedse ssd og sodere blir Klangen, Selv om den crndres til ukjendte Toner, Thi derfor sorger den, som styrer Sangen. Lad disse Toner, du Kristensjcel, faa lyde tidt og ofte for dig — de stal vcekke tillive slumrende Toner inde i dit Dyb og faa Strenge til at lyde derinde, som toner dybere, renere og lcengere end alle Verdens forvirrede Stemmer! Gid de maatte vcekke Gjenklang i stedse fleres og fleres Bryst! *) Vorrei I'orecchia aver qui chiusa, e sorda Per udir coi pensier piu fermi, e intenti L'alte angeliche voci, e i dolci accenti, Ohe vera pace in vyro amor concorda.Tilllrg. I. Fortegnelse over de af tz. A. Brorsons originale Salmer, som er optagne i Landstads Salmebog (sml. Ska ar. Norsk Salmehistorie.) 1. Ak, Fader, lad dit Ord, din Aand. *) . . . No. 230. 2. Ak, vidste du, som gaar i Syndens Lcenke . . „ 507. 3. Den gamle Adams Sind 120. 4. Den store, hvide Flok vi se ') „ 5,'>9. '). Den Tro, som lesum favner „ 275. 6. Den yndigste Rose er funden „ 153. 7. Den ypperligste Vei „ 463. 8. Det volder sure Miner „ 259. 9. Dristig nu, mit bange Hjerte „ 568. 10. Et helligt Liv, en salig Dod „ 161. 11. Frist op endnu engang 153 12. Halleluja, jeg har min Jesus sundet , 251. 13. Her kommer dine arme smaa 130. 14. Her lover jeg Minde „ 200. 15. Her vil ties, her vil bies *) „ 476. 16. Hvad er dog Paaste sod og blid „ 348. 17. Hvordan takke vi vor Herre „ 151. 18. Hvor sei det ud i Verdens 2rk ...... 474. 19. Hvo vil med til Himmerige 461. 20. Hsrer I, som groede „ 360. 21. Idag stal alting sjunge *) „ ,412. *) De Salmer, som her har Stjerne, er af Svanesangen, de svrige af Troens rare Klenodie.42 22. I denne sode Juletid No. 134, 23. Jeg gaar i Fare, hvor jeg gaar „ 283, 24. Kom, Hjerte, tag dit Regnebret ...... 560, 25. Lad dit Rige allevegne „ 391. 26. Lad os drage, bange Hjerte*) „ 340. 27. Midt igjennem Nod og Fare*) lON, 23. Mit Hjerte altid vanker .143. 29. NaarmitOie") „ 477, 30. Nu da tillykke „ 55.2, 31. Nu har jeg vunden „ 626. 32. Nu Jesus til sin Pine gaar „ 505. 33. Nu velan, mit bauge Hjerte „ 279, 34. Nu ville vi os samle „ 128, 35. Nu vore Sjceles Hoitio staar „ 68, 36. Odu min Immanuel ') „ 79, 37. O giver Lyd, I Folk „ 460, 38. O hvilken Mre „ 39. O Jesu, se min Skam og Ve „ 213, 40. O kjcere Sjcel, som vanker „ 498, 41. O Gud, som Tiden vender „ 178, 42. O Menneske, som tror og v<^d 109, 43. Op al den Ting, som Gud har gjort . . . „ 451, 44. Op alle Folk paa denne Jord „ 440, 45. Op, vaag og bed „ 268, 46. O Sjcel, hvor blev de gode Ord „ 52, 47. Overmaade fuld af Naade *) „ 452, 48. Paa Jesu Dsd og blodig Såar , 101, 49. Saligheden er os ncer 176, 50. Saa stal da Mammon vige „ 523, 51. Skal Kjoerlighed sin Prove staa 516, 52. Staa fast, min Sjcel, staa fast „ 284, 53. Staa som en Klippe , 244, 54. Stat op at msde „ 363, 55- Vanmcegtig Sjcel, hvi gaar du saa . . . . „ 51, 56. Vor Trcengsel, hvor besvcerlig „ 425,43 n. Fortegnelse over be af H. A. Brorson oversatte Salmer, som er ovtagne i Landstads Salmebog. 1. Allevegne, hvor jeg r>anfet No. 400, 2. Al Lov og Pris og Wre bør „ 546, 3. 33ort, Verden, af mit Sind og Øie . . . . „ 415, 4. Bryd frem, mit Hjertes Trang at (inbre . . „ 118, 5. ©en Vei, du gik i Kors og Trang . .-. . . „ 424 6. De Ord, som du mig lader hsre „ 403, 7. Det koster ei formegen Strid „ 521. 8. Det koster mer, end man fra sorst betcenker . „ 503, 9. ©it Navn, o Jesu, lokker mig „ 177, 10. ©rag ind ad bilte Porte „ 263, ill. Drag Jesu, mig „ 414. 12. Du ffjcenfer mig dig selv „ 314. 13. Er Gud for mig, saa træbe „ 225. 14. Et er nøbigt; dette ©ne „ 534, 15. Falder paa big Modgangs Hede „ 427, 16. Forssger eder selv, om I i Troen ere ... „ 494. 17. Giv dig, min kjcere Sjcel, til Ro „ 405. 18. Guddomsstraale, Himmellue „ 443. . 19. Gud stal al Ting mage „ 490. 20. Helligaand, bu ftøtfte Gave , 437, 21. Her fer jeg da et Lam at gaa „ 305. 22. Hvad er det godt, i Jesu Arme „ 524. 23. Hvi skulde nogen vcere „ 462. 24. Hvor Gud mig føret, gaar jeg glad . . . . „ 189, 25. Hvorhen ffal jeg dog fly „ 291. 26. Hvor kan du dog i Synden le „ 520. 27. Hvor lystelig og yndig „ 517. 28. Idag. er Naadens Tid „ 387. 29. I prcegtige Himle . • . . „ £01.44 30. Jeg er rede til at bede No. 277. 31. Jesu, Livets rige Kilde - „ 544. 32. lesum, lesum, lesum sigter „ 81. 33. Jesus, naar jeg Synet ned „ 181. 34. Kom dv, Guds Aand, som lader „ 564. 35. Lad din Naade paa os regne „ 422. 36. Mm Hjertens Jesu, sode Lyst „ 538. 17. Mm Jesu, Grimd til al vor Lyst „ 513. 38.' Mm Jesus, han er mm . „ 235. 39. Nu, Gud ske Lov, at Stunden „ 627. 40. Nu har jeg sundet det, jeg grunder . . . . „ 448. 41. O Gud, Forstanden fatter ci . . . . . „ 274.

42. O Gud, hvad er dv mer end skjsn .... „ 449. 43. O Helligaand, o sede Trost .....'.„ 430. 44. O Jesu, som har elsket mig .... 304. 45. O Jesu, Troens dyre Skat v 371. 46. Op, thi Dagen nu frembryder „ 95. 47. O syndig Flok, hvo er det. som „ 123. 48. O sejerrige Frelsermaud „ 409. 49. O vaagner op as Verdens Drsmme . . . . „ 110. 50. Paa denne Dag vi se Guds Son „ 417. 51. Slaar sammen, alle tzcender 413. 52. Store Profet! mcd den himmelske Lcere . . „ 539. 53. Syncs det i Kors og Pine „ 278. 54. Sorger dv endnu mm Sjcel ...... 380. 55. Taalmodighed behsves 211. 56. Vel den, der ved i Jesu Navn „ 404. 57. Vor Brudgom ci lcrnge nu borte vil blive . . „ 419. 58. Vor Jesus kan ci noget Herberg finde . . . „ 144. 59. Vor Jesus over os nu staar „ 470. 60. Vor Sjcel er dertil fod og baaren . . . . „ 487. 61. Vor Tro er den Forvisning paa „ 165. 62. Veer i Korset tro og stille „ 270. 63. Veer trostig, mit Hjerte „ 473. 64. Veer velsignet, Naade-Throne , 334..